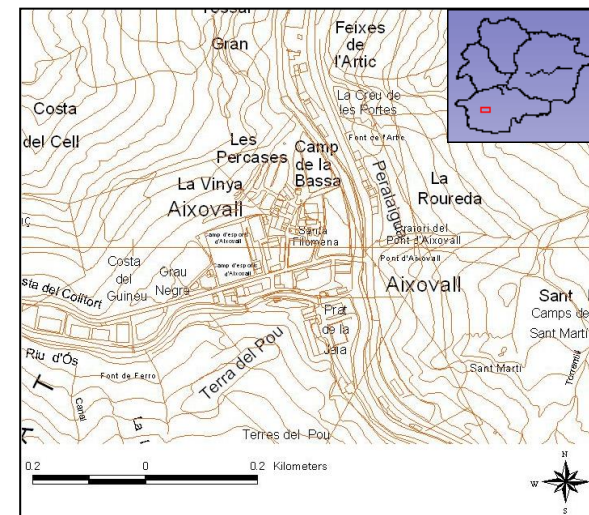

TOPÒNIM: AIXOVALL

Parròquia de Sant Julià de Lòria (Principat d'Andorra)

COORDENADES: 530293,186 / 19868,75

FITXA

DESCRIPCIÓ FISIAGRÀFICA: Població de la parròquia de Sant Julià de Lòria, emplaçada a l'aiguabarreig entre el riu d'Os i la Gran Valira. Geomorfològicament el riu d'Os constitueix un con de dejecció sobre el qual s'hi emplacen els camps i les cases d'Aixovall. Aigües amunt, en direcció a Andorra la Vella es localitza el topònim 'Les Portes' (Creu de les Portes, Basers de les Portes), aquest nom ens podria indicar la presència d'una (o unes) portes (pas estret i/o portella) en l'antic camí tot sortint pròpiament de la vall on es situa la població d'Andorra la Vella.

ETIMOLOGIA: Coromines (OnCat) assenyalà una relació amb la família *Çabal* (ample) amb un variant *ÇE- / SE* (ŠEBALL-) amb la É- labialitzada en *o* per la *v* que seguia aquesta vocal pretònica. Així Coromines indicà que "L'aplicació d'aquest basco-iberisme ŠEBALLU al llogarret andorrà és natural topogràficament, car d'una banda el basc *çabal*, substantivat, significa 'plazoleta' (Mitxelena i Azkue). I també es comprèn per la posició de Xovall, en el punt precís on la vall aconegostada de Bixessarri desemboca eixamplant-se ja damunt la Valira".

Fisiogràficament assenyalarem que al tractar-se d'una població (assentament) també és convenient analitzar la possibilitat que el topònim pugui fer referència justament a aquesta característica o a la situació geogràfica de la població (a la sortida –eixida– de la vall d'Andorra la Vella).

Exovallo (B1, 1, 867-925); Exavalle (A, 13, 988); Exovalle (B1, 8, 1022); Exoval (A, 25, 1064); Exoval (A, 34, 1089); Exoval (A, 35, 1092); Exoval (A, 36, 1095); Exoval (A, 37, 1096); Exoval (A, 38, 1098); Exoval (A, 39, 1102); Exoval (A, 40, 1109); Exoval (A, 41, 1110); Exoval (A, 42, 1111); Exoval (B2, 4, 1132); Exoval (A, 77, 1176); Xovall (B1, 24, 1195); Exovall (B2, 11, 1218); Exoval (B2, 13, 1235); Xoval (B2, 19, 1250); Xoval (B2, 20, 1251); Exoval (B2, 21, 1251); Xoval (B1, 29, 1258); Xoval (B2, 30, 1261); Xoval (B2, 35, 1263); Xoval (B2, 36, 1264); Xovall (B1, 30, 1266); Xoval (B2, 43, 1269); Xoval (B2, 48, 1273); Exoval (C, 5, 1316); Exovall (C, 30, 1340); Yshoval (C, 68, 1378); Axovall (C, 108, 1394); Xoval (D, 10, 1407); Xoval (D, 16, 1410); Exoval (D, 23, 1417); Esovall (D, 56, 1447); Exovall (D, 61, 1448); Axovall (E, 40, 1625); Aixovall (E, 67, 1754)

ALTRES TOPÒNIMS SIMILARS I TAUTOLOGIES:

Convé efectuar una comparació fisiogràfica amb altres indrets andorrans com Aixàs (St. Julià de Lòria) i Aixirivall (St. Julià de Lòria). Al Pirineu hi ha topònims que també s'ha atribuït a una arrel 'casa', per exemple: Saneja (Cerdanya), Hix (Cerdanya), Esdús (Alt Urgell), Gréixer (Cerdanya), etc. (Veure Enrique Guiter:

http://cvc.cervantes.es/literatura/aih/pdf/10/aih_10_4_041.pdf). És convenient efectuar una comparació entre Aixovall i topònims bascos com Javier, Javierre, etc.

CODI: AIXÀS / JUBERRI